

KADINLARIN SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

A. Çelik
tarafından
TÜSTAV'a

bağışlanmıştır
MART

1978

YIL: 3

32-11

GELECEK
GÜZEL GÜNLER
İÇİN SAFLARIMIZI
SIKLAŞTIRALIM

11 MART 1978

Beşiktaş-Taksim

saat 13.00

kadın yürüyüşüne katıl!

**HAKLARIMIZ,
ÇOCUKLARIMIZ,
DEMOKRASİ
İÇİN İLERİ**

**8 Mart
Dünya Kadınlar Günü
HEPİMİZE KUTLU OLSUN**

Yeni Bağ-Kur Yasası Ev Kadınlarına Sosyal Güvence Getirecek mi ?

CHP ağırlıklı yeni hükümetin Sosyal Güvenlik Bakanı, ev kadınlarının Bağ-Kur kapsamına alınarak sosyal güvenceye kavuşturulacağını «müjdelemiştir». Tasarı kadınlar için ne gibi yeni olanaklar sağlamaktadır? Bu konularda yasa tasarısını görmeden kesin bir görüş belirtmek olanağı yoktur.

Ne var ki haberin kendisi bile, sosyal güvenlik konusunda daha önce ortaya çıkmış çok gösterişli ama içi boş yasa tasarılarından bir yenisiyle karşı karşıya olduğumuzu sezdirmeye yetiyor.

Cevaplanması gerekli ilk soru şudur: Köylerde yaşayan milyonlarca yoksul üretici ailesinin kadınları Bağ-Kur'a hangi gelir üzerinden, hangi primi, nereden bulup yatıracaktır? Köylü emekçi kadınlarımız bu yasadaki yararlanamayacağına göre onların acil ve zorunlu sağlık ve sosyal güvenlik sorunları nasıl çözümlenecektir?

Öte yandan şehirlerde yaşayan ve istatistiklere «ev kadını» diye geçen geniş kadın yığınları gerçekte «eve iş alan», ya da «ev hizmet işlerine giden», işgücünü satan başkası adına çalışan, emekçi kadınlar. Ne var ki, bu durumdaki emekçi kadınlarımızın ne düzenli ve sürekli bir gelirleri, ne de belirli ve sürekli bir işverenleri vardır.

Halkımıza 2. MC döneminde «ev hizmetlerinde çalışanlar SSK kapsamına alındı» diye yalanlarla sunulan 2100 sayılı yasa sadece ev hizmetlerinde «sürekli ve ücretle» çalışanların SSK'dan yararlanabileceğini söylemektedir.

Böylece büyük çoğunluğu ayın veya haftanın belirli günlerinde, günü birliğine evlere giden, bir ay içinde birkaç işverene hizmet veren ev hizmet işçisi kadınlar bu yasa ile yine SSK yasası kapsamı dışında kalmıştır. Bu yarı-işçi kadınlarımızı sürekli çalışmadıkları ve ücretli olarak çalıştıklarını kanıtlayamayacakları için Bağ-Kur kapsamına mı alınacaktır? Bağ-Kur primleri hangi gelir üzerinden ve hangi oranda kesilecektir. Düzenli bir işi ve geliri olmayan bu kadınlarımız, yüksek Bağ-Kur primlerini nasıl ödeyecektir?

Bilindiği gibi Bağ-Kur, SSK'dan farklı olarak; sağlık, analık, iş kazası ve meslek hastalığı sigortası sağlamamaktadır. Sadece emeklilik hakkı tanımaktadır.

Bu durumda, yeni hazırlanan yasa tasarısı sağlık, analık sigortasına ve sosyal güvenliğe en çok gereksinim duyan ve bunu en çok hak etmiş emekçi ve yarı-işçi nitelikli «ev kadınları» için pek bir şey getirmeyecek demektir.

Yeni hazırlanmakta olan yasadaki ancak orta halli ve varlıklı sınıf ve katmanların evde oturan kadınları yararlanabilecektir. Sağlıklarını ve yaşlılıklarını, kocalarının gelirleri ve mirası ile zaten garantiye almış bu tür ev kadınlarının Bağ-Kur'a ne denli ilgi gösterecekleri ayrı bir tartışma konusudur.

İKD'NİN ÖNERDİĞİ ÇÖZÜM

Örgütlü kadın hareketinin temsilcisi İKD, birkaç yıldır eve iş alan ve eve işe giden yarı-işçi kadınlarımızın sağlık sigortası ve sosyal güvenlik kapsamına alınması yolunda gerçekçi ve geçerli öneriler getirmektedir. Benzeri bir yaklaşım köylü emekçiler için de geçerli olabilecektir. Bu öneri şöyle özetlenebilir:

Eve işe giden ve eve iş alan kadınlarımız, dernek veya kooperatiflerde örgütlenmek kaydıyla, örgütleri aracılığıyla SSK yasası kapsamına alınabilir. En uygunu kooperatiftir. İçinde yaşadığımız kapitalist toplumda bu yarı-işçi «ev kadınlarımız» işgücünü satar durumdadır. Sattıkları şeyi, «işgücünü» temel alan bir kooperatifleşme bu konumdaki kadınlarımıza sadece SSK kapsamına alınma kolaylığı ve yolu sağlamakla kalmayacaktır. Onlara örgütlü olarak ücretlerini, çalışma koşullarını düzenleme olanağı verecektir. Ayrıca, kooperatifleşme iş bulmada çeşitli yeni kolaylıklar ve olanaklar sağlayacaktır. Kooperatif eliyle kreş, servis arabası, edinebileceklerdir. Her şeyden önce kadınlarımıza örgütlü olma, örgütlü hak arama, bölüşme, paylaşma olanak ve bilinci sağlayacaktır.

Kooperatiflerde örgütlenmiş eve iş alan ve eve işe giden kadınların, işveren hissesi ödemeksizin SSK'nın; — Malüllük, yaşlılık ve ölüm, — Hastalık ve Analık, — İş kazaları ve meslek hastalıkları, haklarından yararlanmasını sağlayacak bir yasa tek geçerli ve gerçekçi çözümdür.

Burada önemli olan iki konu daha vardır:

— Ödenecek primlere, temel olacak taban gelir, söz konusu emekçi kadınların sürekli ve düzenli çalışma olanaklarının olmadığı göz önüne alınarak gerçekçi ve düşük olarak saptanmalıdır.

— Emeklilik yaşı ve süresi açısından özellikle yaşlı kadınlar için çeşitli kolaylıklar ve olanaklar sağlanmalıdır.

İKD önerisine göre, asgari ücret üzerinden hesaplandığında, bir emekçi kadın; — Malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortası için, $3300 \times 0,07 = 221$ TL. — Hastalık için, $3300 \times 0,05 = 165$ TL. — Analık için, $3300 \times 0,01 = 33$ TL. — İş kazası ve meslek hastalığı için = 0 (tamamı işveren hissesi olduğundan hiç prim ödemeyecek) olmak üzere, ayda toplam 419,— TL. ödeyecektir.

Yalnız emeklilik veya yalnız sağlık veya analık sigortasından yarar-

Güzide Yaltırak 45 yaşında 2 çocuk annesi. Kendisine soruyoruz:

— Radyodan, televizyondan duydun mu? Hükümet ev kadınlarını Bağ-Kur kapsamına alacakmış. Emeklilik yaşı gelince emekli aylığı bağlayacakmış. Bu konuda sen ne diyorsun?

— Evet işittim. Eh iyi olur emeklilik parası alırsak. Ben 45 yaşına geldim. Şimdiye kadar ev kadınlarının hayatlarını güvence alan bir kanun yoktu. Hastalansak kendi başımızın çaresine kendimiz bakmak zorundayız. Güzide hanım soruyor:

Bağ-Kur'a üye olursak sigortalı işçiler gibi hastalık parası, doğum parası, doğum izni gibi şeyler alacak mıyız?

— Hayır. Bağ-Kur sadece emeklilik aylığı ödeyecek.

Güzide hanım:

Biz işte çalışmıyoruz. Bağ-Kur primini kim ödeyecek? İnşallah bunun için de bizden para almazlar, kocalarımızın maaşından bunun için vergi kesmezler. Türkiye'de eve işe giden, eve iş alan kadınların sigortası yokken bizi Bağ-Kur'a üye etmelerini aklım almıyor. Biz emeklilik parasından önce analığımıza saygı gösterilmesini istiyoruz. Sağlık sigortası çıkarılmalı, mahallelerde çocuk yuvaları açılmalı, çocuklarımızın okul masraflarını devlet karşılamalı. Çocuk doğurduğumuzda bize çocuk parası verilmeli.

**EVLAT
ACISINA
SON**

**bıçak
kemiğe dayandı**

Balıkesir Necati Eğitim Enstitüsü öğrencilerinden Nihal Omay faşistlerin kullandığı bir otomobil tarafından ezildi ve derhal yaralı olarak hastaneye kaldırıldı. Balıkesir Devlet Hastanesinde Nihal Omay'a önce «HAYATI TEHLİKE VARDIR» raporu verildi. Daha sonra hangi nedenle bilinmez ikinci bir rapor daha verildi: «HAYATI TEHLİKE YOKTUR». Bu raporun verildiği gün ise Nihal Omay nakledildiği Urla Devlet Hastanesinde hayatını kaybetti. Omay'ın ölümü çevrede büyük tepkilere yol açtı. Resimde Balıkesirli ilerici kadınların Nihal Omay'ın ölümünü protesto etmek amacıyla hastane kapısına çelenk bırakmaları görülüyor.

(NEVZAT BULUT'un annesi
YETER BULUT'un ağıtı)

NEVZATIMA AĞIT

Hayinler sana pusu kurdular
Seni yol üstünde hazır buldular
Acımadan seni çekip vurdular
Vurulur mu Nevzat gibi yiğitler
Talihsiz anana haber verdiler
Bu acı haberi aldım Aslanım
Başımı taşlara vurdum Aslanım
Hemen hastaneye geldim yiğidim

Aslanım
Seni sedyede yatarken gördüm
Kızıl kanların akarken gördüm
Kızıl kanlar saçlarında kurudu
Yiğit Nevzat beyninden vuruldu
Söyleyin herkese gelsin görsünler
Eli kanlı katillerden hesap
Sorsunlar
Yeter Bulut

lanmak isteyenlere bu olanak sağlanmalıdır.

Söz konusu konumdaki emekçiler yasalara göre gelir vergisi dışı bırakılmışlardır.

Eve işe giden ve eve iş alan kadınlarımız arasında yapılan araştırma ve incelemeler, bu konumdaki kadınlarımızın SSK'nun emeklilik, sağlık ve analık haklarından yararlanmak için ayda yukarıda belirtilen miktarlarda

prim ödemeye hazır olduklarını göstermiştir.

BUGÜN NE YAPMALIYIZ?

İKD'ce önerilen yasa tasarısı ev kadınlarını Bağ-Kur kapsamına alacak bir tasarıdan çok daha gerekli ve gerçekçi ve acildir. Böylesi bir yasa hazırlanıncaya kadar ve böylesi bir yasanın çıkmasını da zorlamak açısından İKD yeni girişimler içindedir. Bu girişim 506 sayılı SSK yasasının 86. maddesinde tanınan «toplü sigorta» veya Grup Sigortası hakkını yaygın olara kullanmak olacaktır.

İKD'nin öncülüğü ile, «eve işe giden» ve «eve iş alan» kadınlarımızın kurulacak dernek ve kooperatiflerde örgütlenerek Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile prim yüzdelerinin düşürülmesi kaydıyla grup sigortası hakkının kullanılması için görüşmelere ve girişimlere başlayacaktır. Emekçi kadınlar bu uğurda yığınsal savaşıma vermeye hazırlanmaktadır.

İKD'nin, sağlık ve sosyal güvenlik konusundaki önerileri geniş kadın kitlelerince hızla benimsenmektedir.

Hükümetlerden beklenen, yasa tasarılarını hazırlarken, ilgili kuruluşlara danışması, onların yıllardır bu yolda verdikleri savaşıma ve önerilere kulak vermesidir.

Emekçi kadınlarımız, göz boyamak için masa başında düzenlenen, dışı yaldızlı, içi boş yasalara aldatılmaktan bıkmış usanmıştır. Emekçi kadınlarımız, gerçek istemlerine ve önerdikleri çözüm yollarına kulak vermeyenlere, artık sesini zorla duyurtmaya kararlıdır.

BÜYÜK OLAY BÜYÜK GREV

Sekiz aydır ülkemizde herkesin üzerinde düşündüğü, ilgi duyduğu büyük bir olay yaşanmıştır. Yankıları yurt dışına kadar taşan bu olayla, her fabrikadaki işçiler, en uzak köşelerdeki köylüler, memurlar, gençler, kadınlar yakından ilgilendiler. Bu olay Maden-İş sendikasının dostu düşmana parmak ısırtacak biçimde başarı ile süren BÜYÜK GREVİ idi. Bugün BAŞARI ile bitti.

Ülkemizde bugüne dek pek çok grev oldu. Kimi başarı ile bitti, kimi başarısız. Büyük grev ise diğerlerinden çok farklıydı. Çünkü, daha bitmeden KAZANILMIŞ bir grevdü. Yani sonunda iyi haklar alınsa da, alınmasa da başarıya ulaşılmıştı. BÜYÜK GREV ismine hak kazanmıştı.

Bu grev neden büyüktü? Çünkü parababaları ve onların örgütü MESS ve yine onların hükümetleri MC'ler bu grevle Maden-İş'i cökertmeyi amaçlıyorlardı. Şöyle düşündüler: «Grevleri uzatırsak Maden-İş para veremez. İşçiler az parayla uzun süre grev yapamaz, sendikadan koparlar.» Ama yanıldılar. Bu işçilerin başka işçi olduğunu unuttular. Çünkü onlar yıllardır grevlerde, direnişlerde pişmişlerdi. Patronları tanıyor, sendikayı biliyor, sömürüye, haksızlığa ve baskılara karşı savaşımdan «onurlu bir yaşam» olma yacağını kavıyorlardı.

İşte bu nedenle grevci yiğit işçiler soğukla, açlıkla, hastalıklarla çoluk çocuk pençeledi. Ama MESS'in, parababalarının önünde boyun eğmediler. Sekiz ay direndiler, MESS'i dize getirdiler. Sendikalarnı korudular. İşte bunlardır grevi başarılı yapan. Fakat grev sonucu alınan haklar ileri kazanımlar getirdi. Grevci işçiler, Maden-İş sendikası çifte başarı kazandı.

Grevde işçilerimiz en yakın desteği de eşlerinden, çocuklarından gördüler. Bu destek pasif değildi. Grevci eşleri caddelerde, meydanlarda grevin haklılığını duyuran bildiriler dağıttılar. İlerici kadınlarda birlikte ellerinde, çeyiz sandıklarında ne varsa ortaya döktüler. Ama eşlerine omuz verdiler, onları desteklediler.

Bu büyük grevin önemli bir diğer yanı da, büyük bir demokratik dayanışma sağlamış olmasıdır. Yurtiçi ve yurt dışındaki demokratik güçler sürekli grevin yanında yer aldılar. Yardım kampanyaları açtılar. Böylece grev demokratik güçler arasındaki birliği daha bir pekiştirdi. Başka ülkelerin işçileri ve sendikaları da uluslararası dayanışmanın sıcak ve en güzel bir örneğini gösterdiler.

İşte parababalarının, faşistlerin, maocu bozguncuların, soğuk, açlığın tüm engellemelerine karşı başarı ile biten bu grev barış, demokrasi ve toplumsal ilerleme savaşında parlak bir adım oldu.

Yiğit grevcileri ve onların savaştan sendikası Maden-İş'i yürüdüğü tüm sıcaklığı ile kutlarız.

Maden İşçileri Haykırıyor :

DGM'Yİ EZDİK MESS'İ DİZE GETİRDİK

İKD Genel Başkanı Beria Onger metalurji işçilerinin grevlerinin sona ermesi dolayısıyla Genel Başkan Kemal Türkler'e bir kutlama mesajı göndermiştir. Bu mesajda Beria Onger; savaştan ve sömürsüz bir dünya kurulması savaşımında Türkiye işçi sınıfının öncü gücüne inanan İKD'nin her zaman grevci işçilerin yanında olduğunu, işçi sınıfının öncü gücü ve en savaştan erleri olan Maden-İş üyelerinin Türkiye işçi sınıfının onurlu savaşımına getirdiği yeni kazanımları vurgulamıştır.

İşe başlama gününde fabrika kapılarında Sendikamızın düzenlediği toplantılarda İKD üyeleri en sıcak dostluk ve dayanışma duyguları ile işçilere kırmızı karanfiller dağıttılar.

GREVCI EŞİYLE RÖPORTAJ

Nurşen Öztürk
Kocası Profilo'da işçi, 4 çocuk anası.

MESS'i grevlerde öğrendik, adını duyduk. 8 ay boyunca çocuklarla beraber bir çok sıkıntılar çektik. MESS denen işveren, ör-

gütü bize bu sıkıntıları çek-tirdi. Öğrendiğimiz bir şey de şu: Bu MESS'ler oldu-

ğu sürece bize, çocukları-mıza daha da açlık çek-tirmek isteyecekler. Şunu söyleyeyim bizler MESS'ler istemiyoruz, MESS'lerin olmadığı bir düzen istiyoruz. Çünkü MESS gibi işveren örgütleri bizim, çocuklarımızın geleceğinin önünde kara dumandırlar, engeldirler. Bu engelleri ortadan kaldırmak için de kadınlı erkekli birlik olmak, örgütlü olmak gerek.

YİĞİNSAL MADEN-İŞ GREVLERİ VE BİR KADIN

Bir pazar yeri ki
Bildığımız pazar yerlerinden
Ve bir tezgâh
Farkı yok diğerlerinden
Tahtadan yapılmış
Bir kadın tezgâh başında
De ki anamız,
De ki bacımız yaşında
Önemli değil.

Yastık kılıfları
Sehpa örtüleri
Kenarları oyalı birkaç mendil
Naftalin kokuları içinde
Dizilmiş tezgâhta yatıyordu.
Pazar yerinde bir kadın
Çeyizlerini satıyordu.

HİKMET ERTEN (Netaş işçisi)

geriye doğru hızlı «YÜRÜYÜŞ»

Yiğit Maden-İş üyelerinin grevi 8 ay süren zorlu bir mücadeleden sonra başarıyla sona erdi. Ekmek ve onur savaşımında bir adım bile geri gilemeyen işçi sınıfımız; DGM'yi ezen işçi sınıfımız, sonunda MESS'i dize getirdi.

Bu grevler ak koyunu kara koyunu belirlemede bir deneme taşı oldu. İşçilerin, işçi sınıfının yanında olanlarla olmayanlar açığa çıktı. İşçi sınıfından yana olduklarını, işçi sınıfının öz örgütü olduklarını iddia eden kilmileri 8 ay boyunca grevdeki işçile-

re köylülerin, esnafların gösterdiği kadar bile dayanışma göstermediler. DGM direnişine «oyun içinde oyun» diyenler, bu ekmek ve onur kavgasına «Patronların stoklarını erdirmek için işverenle yapılan anlaşma» gözüyle bakıp öylesine yaygara etmeye başladılar. Gene DGM zaferinde

olduğu gibi MESS'e karşı elde edilen zaferi de sindiremeyip «yenilgi» diye nitelediler.

Kadın sorununa sınıfsal açıdan bakan, «kadınların kurtuluşu işçi sınıfının kurtuluşuyla gerçekleşecektir» diyen İKD, kuruluşundan bu yana «YOLUMUZ İŞÇİ SINIFININ YOLUDUR» beğisini benimsemiş ve işçi sınıfının bağrında kök salmıştır. İşte salt bu yüzden sağdan ve sözde soldan İKD'ye saldırıların ardı arkası kesilmedi. İşçi sınıfının yolunda yürüyen İKD, her soydan ve her boydan sapık akımların boy hedefi oldu. Bu çevrelerin son saldırılarının bir örneği de Yürüyüş dergisindeki yazılardır. MESS'e karşı 8 ay direnenlerin her zaman yanında olan İKD'lilerin, zafer gününde onlarla olmalarını «Patronla işbirliği» diye adlandırıyor bu dergi. Anlaşılan grupçu ve dar dünya görüşleri yüzünden bir türlü gelişemeyenlere

bugün düşen görev, hızlı gelişmeye ve yiğitleri kucaklamaya devam eden işçi sınıfı hareketine ve İlerici Kadınlar Derneği'ne saldırmak oluyor. 8 ay boyunca bir kere bile grevci işçilere başaracakları gözüyle bakmayanların; bu süre boyunca her gün onlarla beraber olan, yemeklerini pişiren, dayanışma için çeyizlerini pazarlarda satan, reçel yapan vb. tüm bunların yanı sıra maddi dayanışmasını da sürekli hızlandıran İKD'ye diyecek sözleri olmamalıdır. Eğer hâlâ kalmışsa UTANMALIDIRLAR.

Kim ne derse desin, kim ne yazarsa yazsın, İKD doğru bildiği yolda, «İşçi Sınıfının Yolunda» yürüyecektir. Bu onun tarihsel bir görevidir. Bu gö-

reve karâ sürmeye çalışanlara, kısaca yine onların bir cümlesiyle cevap verelim: «Sosyalizm adına yapılan ihanetler asla affedilmeyecektir.»

DÜNYA KADINLARININ DAHA DA Ç

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

Bundan 121 yıl önce yani 1857 yılının 8 martında, Amerika'nın New York şehrinde konfeksiyon ve dokuma işçisi kadınlar ilk kez greve çıktılar. Emekçi kadınlar yüzyıllardır süregelen geri, eşitsiz ve çilekeş durumlarının kader olmadığını anlayarak, parabalalarının doymak bilmez sömürü hırsına karşı durdular. Eşit işe eşit ücret ve bir işgününün on saate indirilmesi talebiyle yiğitçe direndiler. Bu şanlı direnişten 53 yıl sonra 1910 yılında yapılan Sosyalist Kadınlar Kongresi'nde devrimci önder Clara Zetkin'in önerisiyle 8 mart DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ olarak kabul edildi. İşte o gün bu gündür 8 mart, Dünya Kadınlarının Birlik, Dayanışma ve Mücadele günü, tüm dünyada coşkuyla kutlanıyor. Ülkemizde olduğu gibi diğer kapitalist ülkelerde emekçi kadınlar her türlü baskıya rağmen 8 martta «Sömürüye karşı savaş, savaşa karşı barış» belgisini daha da yükseltiyorlar. Ülkemizde de 8 mart ilk kez 1976'da ve onu takiben 1977 yılında, her türlü faşizan saldırılara ve baskılara rağmen ülkemiz kadınlarının tek demokratik kitle örgütü İ.K.D. tarafından 16 ilde birden yığinsal bir biçimde kutlandı.

Sene 1978, yine faşist baskı, terör ve cinayetler sürdürülüyor. Bunun karşısında işçi sınıfıyla diğer demokratik güçlerin birliği giderek pekişiyor. UDC hayat içinde kendisini dayatıyor. Kadınlarımız yiğitçe üzerlerine düşen görevi üstlenerek bu savaşımında yerlerini alıyorlar. Ve 8 mart 1978'de emekçi kadınlarımızın yığın örgütü İKD, çocuklarımız için, haklarımız için, demokrasi için, ileri diyerek, 8 martın şanlı bayrağını yükseltiyorlar. Emekçi kadınlarımız dünya kadınları ve halklarıyla dayanışmalarını bir kez daha pekiştiriyorlar.

GELİŞMİŞ KAPİTALİST ÜLKELERDE TÜM ZENGİNLİKLERDEN SADECE BİR AVUÇ BURJUVA KADINI YARARLANIR. BU ÜLKELERDE GELİŞEN VE KESKİNLEŞEN İŞÇİ SINIFI MÜCADELESİ YANINDA EMEKÇİ KADINLARIN İLERİCİ VE DEMOKRATİK HAREKETİ DE GELİŞMEKTE VE GÜÇLENMEKTEDİR. BU ÜLKELERDE DE 8 MART YIĞINSAL OLARAK MİTİNGLERLE, TOPLANTILARLA COŞKULU BİR ŞEKİLDE KUTLANMAKTA DİR.

BELKIS GÜNOĞLU (Butik Sahibi - 37 yaşında)

8 Mart'ı hiç duymadım ama kadın hakları konusunda kitap yazabilirim. Sözde erkeklerle eşitiz. Gerçi ev işlerinden hizmetçi, çocuk bakımından da dadısı sayesinde kurtuldum ama sorun bununla bitmiyor ki. Ne sokakta sigara içebiliyoruz, ne istediğimiz

erkeklerle rahat arkadaşlık yapabiliyoruz, hemen dedi-kodu oluyor Hatta yalnız başıma sinemaya, eğlenceye bile gidemiyorum. Yanımızda erkek olması lâzım. Avrupa ülkeleri bu konuda ne kadar uygar ve gelişmiş. Onlar bu kolları çoktan halletmişler. Daha ne söyleyeyim şekerim. Bu kadarı yeter herhalde.

8 MART HAFTASI PROGRAMI

- 4 MART CUMARTESİ saat 15.00 — Maden-İş 1. Bölge salonu : Fatih Şubesi
- 5 MART PAZAR saat 14.00 — Ümraniye Yonca Düğün Salonu Kartal Şubesi Kutlama şenliği saat 20.00 — Kartal Belediye Sineması'nda
- 6 MART PAZARTESİ — Film gösterisi -
- 7 MART SALI — saat 20.30 Fatih Şehir Tiyatrosu : MÜZİK GÜNÜ
- 8 MART ÇARŞAMBA — 10.30 - İstanbul Tabip Odası : Basın Toplantısı 15.00 - Harbiye Şehir Tiyatrosu : Açık oturum (Çalışan Kadınların Yasal Hakları)
- 18.00 - Kokteyl Resim Sergisi Slayt gösterisi aynı yerde
- 9 MART PERŞEMBE — 15.00 Tepebaşı Karikatür Sergisi - 19.00 Çağlayan Erkoç Sineması - Şişli Şubesi Kutlama şenliği
- 11 MART CUMARTESİ — YÜRÜYÜŞ - saat 13.00 - Beşiktaş - Taksim. Türkiye'nin 30'a yakın il ve ilçesinde de 8 Mart Dünya Kadınlar Günü yığinsal olarak kutlanacaktır.

EMİNE GÖREN (Kapıcı karısı - 24 yaşında)

Kadın haklarını soruyorsunuz bana. Kadınların hakları vardır. Ama her kadının hakkı aynı değildir. Benim hakkımla, fabrika sahibi adamın karısının hakkı aynı değildir. Beni okutmamışlar. Anamın hali yokmuş. Kocama vermişler. Zaten kocamın hakkı yok

ki benim olsun. İnsanların hakları bence zenginliklerine göre azalıyor veya çoğalıyor. Ama okumuşlar da haklarını biliyor ve arıyorlar. Biz haklarımızı bilmiyoruz 8 Mart'ı da bir kere duymuştum Herhalde kadınların haklarını istedikleri gün olacak. Tabii her sene böyle kutlanırsa, kadınlar için iyi olur.

KADIN SORUNLARININ HER YÖNÜYLE ÇÖZÜMLENDİĞİ SOSYALİST ÜLKELERDE, 8 MART'TA KADINLARIN HER ALANDAKİ BAŞARILARI SERGİLENİR VE DİĞER ÜLKE KADINLARIYLA DOSTLUK VE DAYANIŞMA DİLE GETİRİLİR. 8 MART SOSYALİST ÜLKEDE RESMİ BİR TATİL GÜNÜ OLARAK KABUL EDİLMİŞTİR. BU GÜN BİR BAYRAM GÜNÜ GİBİ KUTLANMAKTA DİR.

HALİME POYRAZ (Ev kadını -

Değil 8 Mart, daha bir seneye kadar kadınların haklarının olduğunu bile bilmezdim. Biz kadınların erkeklerden eksik insanlar olduğumuza inanmıştım. Çünkü biz öyle gördük. Annem bana «Kocana en iyi şekilde hizmet edersen, her isteğine boyun eğersen mutlu olursun» demişti. O da öyle yap-

mış. Ama ne olmuş? Ben artık öyle düşünmüyorum. Kadın bazı şeyleri istemesini bilmeli ve hiç de erkeklerden eksik olmadığını kendisine olanak ve eğitim verildiğinde her işi yapabileceğini kabul etmeli. Ama önce kendi kabul etmeli. Haklarımızı elbette erkeklerden istemeyeceğiz. Hükümetten isteyeceğiz.

YORUMA

11. Küçük yaşta ailesinin zoru ile çok yaşlı bir akrabası ile evlenen ses Mişa, daha sonra kocası tarafından terk edilmişti. Genç kadın bu üzerine ailesinin izni ile Beyrut Üniversitesinde öğrenim yapmaya

samandı için bu "Zina" sayıldı. Genç Prenses tarafından taş tutularak öldürüldü. Daha sonra kesildi. Yasak aşkın trajik sonu tüm dünyada t

Korkunç idamın ilk fotoğrafları

Başsız gövde kanlar içinde kumlu zemine devrildi

Prensesin taşlanarak öldürülmesinden sonra kafası kesilen kocası: Musleh Al Shaer'in cesedi, meydanın kumlu zemininde böyle serili kaldı. Prensesle kocasının cesetleri ibret olsun diye iki saat kadar halka teşhir edildikten sonra kaldırılıp bilinmeyen bir yere götürülüp gömüldü.

Suudi Arabistan Prensesi Mişa, izinsiz evlendiği için taşlanarak öldürüldü, kocasının başı kesildi

- Kral Halid'in yeğeni, Prense Fahd'in torunu olan güzel Prenses Mişa'nın idamı Kral Halid'in iğareti ile başladı.
- Halk şeriat gereğince prensesi taşla tutarak kanlar içinde bırakıp öldürdü.
- Prensesin kocası ise bu manzarayı gördükten sonra aynı yerde kafası kılıçla kesilerek idam edildi. (Yasak aşkın bazın hikâyesi 9'uncu sayfamızda)

Canı pahasına fotoğrafları çeken İngiliz gazeteci

Arap gazetecilerin çekmeye korktukları tüyler ürpertici idam olayının fotoğraflarını sadece bir kişi gizlice çekti. Bu İngiliz gazeteci Barry Milner idi. Barry Milner yakalansaydı bu harekatinin cezasını hayatı ile ödeyecekti...

İŞTE ŞERİAT KANUNLARININ HÂLÂ HÜKÜM SÜRDÜĞÜ ÜLKEDE, SUUDİ ARABİSTAN'DA KADIN. İzinsiz evlendiği için KRALIN DA ONAYI İLE taşlanarak öldürüldü. Daha sonra da kocasının başı kesildi.

BİRLİK VE DAYANIŞMASI ÜÇLENİYOR

BUGÜN ÇALIŞMA, BAĞIMSIZLIK VE SAYGINLIK YÖNÜNDE ERKEKLERLE EŞİT HAKLARA SAHİP OLAN ANGOLA KADINLARI ÜRETİM, SAĞLIK, SANAYİ VE HER TÜRLÜ GÖREVE BİLİNCİ OLARAK KATILYORLAR. BAĞIMSIZ VE SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYAYI KURMA YOLUNDA İLK ADIMLARINI ATAN BİR ÜLKEDE 8 MART'I KUTLAMAK ANGOLA KADINLARI İÇİN AYRI BİR ANLAM TAŞIYOR.

EMPERYALİZMİN YERLERİNDEN, YURTLARINDAN ETTİĞİ ÇOLUK-ÇOCUK, KADIN-ERKEK TÜM FİLİSTİN HALKI ELLERİNDEN ALINAN TOPRAKLARI İÇİN SAVAŞIYOR. 8 MARTTA TÜM DÜNYA KADINLARI BU ZORLU VE HAKLI SAVAŞIMA BİR KEZ DAHA DAYANIŞMALARINI BİLDİRİYORLAR.

ŞİLİ'DE DE 8 MART KUTLANIYOR. AMA FAŞİST TERÖR, ZORBALIK, BASKILAR ALTINDA ZİNDANLARDA, SÜRGÜNLERDE, TUTUKLU VE DIŞARIDA HAPİSTEYİMİŞ GİBİ YAŞAYAN KADINLAR, GENÇ KIZLAR DÜNYA KADINLARIYLA DAYANIŞMALARINI UNUTMUYORLAR.

20. YÜZYILIN EN KANLI SAVAŞLARINDAN BİRİNİ YAŞAYAN VE EMPERYALİST SALDIRGANLARA KARŞI YİĞİTÇE DÖVÜŞEN VIETNAM HALKI VE KADINLARI, BUGÜN SOSYALİZMİ KURMA YOLUNDA GÜVENLE YÜRÜYÖRLER. BU ONURLU SAVAŞIMDA KADIN, ERKEK ELELE TAŞ TAŞ ÜSTÜNDE KALMAYAN ÜLKELEİNİ YENİDEN KURUYORLAR.

Adı : Ayşe (Bulgaristan'dan gelen işçi)
«Türkiye'ye 8 ay önce geldik. Bulgaristan'da hem okuyor, hem de çalışıyordum. Lise ikiye kadar okudum, sonra buraya geldik. Ve aileme yardımcı olmak için okulu bırakıp çalışmak zorunda kaldım. Türkiye'de her şeyi umduğum gibi bulamadım.
8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nün kutlanmasına çok az kaldı. Fakat çalıştığım yerdeki kadınlarda bir hareket, bir sevinç göremiyorum.

Bulgaristan'da 8 Mart bütün halk tarafından erkek kadın ayrımı yapılmadan büyük şenlikler düzenlenerek kutlanırdı. Hatta okulumuzda bu bayrama bir ay kala büyük hazırlıklar yapardık. Şarkılar, şiirler, temsiller ve bilgi yarışmaları düzenlenirdi. Bütün hazırlıklar o güne kadar biter, akşam okulun büyük salonunda bütün öğrenciler, öğretmenler toplanıp bu günü kutlardık. Kadın öğretmenlerimize toplanan para ile hediyeler alırdık. Hatta 8 Mart günü ders süresi kısaltılırdı.

İşçiler arasında daha değişik biçimde kutlanır. Benim ilk çalıştığım yerde müdürler kendi aralarında anlaşıp kadın işçilere hediyeler alırdı. Ayrıca samimi olduğumuz arkadaşlarla da birbirimize hediyeler alırdık. Eğer 8 Mart çalışma gününe rastlıyorsa, o gün çalışmayıp onun yerine pazar günü çalışırdık.

Ayrıca eşler hanımlarına hediyeler alırlar ve onları eğlence yerine götürürlerdi.

Özellikle okullarda kız öğrenciler o günlerde derse kaldırılmazlardı.

1979 ULUSLARARASI

ÇOCUK YILI

1979 Uluslararası Çocuk Yılı (ÜÇY) ülkemizde en yaygın biçimde değerlendirmek amacıyla Türk Tabipler Birliği (TTB) Merkez Konseyi ve İlerici Kadınlar Derneği tarafından düzenlenen toplantı 18 Şubat 1978 günü yapıldı. Toplantıya, Türkiye Ulusal Verem Savaş Derneği, TÖB-DER, Türkiye Hukukçu Kadınlar Derneği, İlerici Gençler Derneği, TUS-DER, Halk Evleri, Türk Hava Kurumu, Çırak-Der, Görsel Sanatçılar Derneği, Karikatürçüler Derneği, Türkiye Barolar Birliği ve İLTIP-DER temsilcileri ile bazı uzmanlar katıldılar.

TTB Merkez Konseyi Başkanı Erdal Atabek'in yaptığı açış konuşmasından sonra, Reha İsvan bugün dünyada ve Türkiye'de çocukların durumunu ve hedeflerini açıklayan bir rapor sundu. Ayrıca, ÜÇY Türkiye Komitesi temsilcisi de toplantıda yer alarak, bugüne dek yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Toplantı sonucunda, demokratik kuruluşlar ÜÇY için ortak bir eylem programı benimsemeye ve koordine çalışmalar yürütmeye karar verdiler. Çocuk eğitimi, sağlık, beslenme, çalışan çocuklar, çocuklar ve sosyal güvenlik, çocuk hukuku, çocuk ve sanat gibi çeşitli konularda çalışma grupları ve bir koordinasyon sekreteryası oluşturuldu.

Birçok diğer örgüt ve uzmanın da katılacaklarını belirttikleri demokratik güçlerin ÜÇY çalışmalarının 25 Mart 1978 günü yapılacak toplantıyla sürdürülmesine karar verildi.

GEREK VAR MI?

Şeriat Kanunu bizde de uygulandı!

Sevdiği gence kaçan evli kadını ailesi idam etti!

Aile meclisinin aldığı idam kararını kocası uyguladı

MARDİN (Özel) - Mardin'in Derik ilçesine bağlı "Dumanlı köyünde bir süre önce kocasını terk ederek sevgilisi Mehmet Tarcan ile kaçan Hamdiye Ayaydın adındaki genç kadın aile meclisince alınan kararla idam edildi, sonra da cesedi Yıldız Baraj gölüne atıldı. Mardin Vali Vekili Emrullah Zeybek'in açıklamasına göre sevgilisi ile kaçan Hamdiye Ayaydın Başkavak köyünde yakalanarak kocasına teslim edildi. Jandarmanın kendisine teslim ettiği genç karısına verilecek ceza belirlenmesi için aile meclisini toplantıya çağıran kocası Salih Ayaydın karısının bu hareketinin cezasız bırakılmaması gerektiğini savunarak idamını istedi. Yakın akrabaları Mehmet Kaya İsmail Ayaydın ile birlikte idam kararını alan Salih Ayaydın kendisini aldatan karısınıiple tavana asarak idam etti. Sanıklar daha sonra genç kadının cesedini bir çuvala koyarak gece yarısı Bayır köyü civarındaki Yıldız barajının gölüne atarak olaya intihar süsü vermek istediler. Jandarma ihbar üzerine harekete geçerek sanıkları yakaladı. Suçlarını itiraf eden Mehmet Kaya, Salih Ayaydın ve İsmail Ayaydın "Töremiz bu hareketin ölümle cezalandırılmasını istiyor. Biz de bu kararı infaz ettik" dediler.

Cesedi baraja atıldı

Kocasını terk ederek sevgilisi genç Mehmet Tarcan'a kaçan Hamdiye, jandarma tarafından bulunduktan sonra ailesine teslim edilmişti. Ailesi, genç kadın hakkında Şeriat Yasası'nı uygulayıp onu öldürdükten sonra cesedini Yıldız Baraj'na attı...

HAKLARIMIZ, ÇOCUKLARIMIZ
DEMOKRASİ İÇİN İLERİ

VE İŞTE UYGAR VE LAİK TÜRKİYE'DE DE HÜKMÜNÜ HÂLÂ SÜRDÜREN ŞERİAT KANUNU VE ÜLKEMİZ KADINI.

12 MART 1971'DEN GÜNÜMÜZE NASIL GELİNDİ?

12 Mart 1971, ülkemizde unutulmayan tarihlerden biri oldu. Ancak Türkiye halkı, nice analar, nice babalar bu tarihi nefretle, kinle anmaktadırlar.

12 Mart 1971'de sermaye sınıfının, gerici iktidarların ülkeyi içine sürükledikleri krizlerden kurtarmak bahanesi ile tezgâhlanan darbenin silahları halka çevrilmişti. Anayasayı bu Türkiye için lükstür deyip budamışlar, ilerici ve demokratik örgütleri kapatmışlardı. Böylece sözde demokrasiyi kendilerine paravan yapan parababalarının gerici iktidarlara faşizme özgü

baskı metodlarını zorbalıklarını canice uygulayarak nice iyi niyetli, yurtsever gençlerimizi öldürmüşlerdi. Niceleri de insanlık dışı işkenceler altında sakat bırakılmıştı. İnsanlar sorgusuz sualsiz tutuklanmış, baskınlarla evler aranmış, kitaplar yakılmış, grevler ertelenmişti. Halkımızı korkutmak sindirmek için ağır bir terör havası estirilmişti.

O günden bugüne köprünün altından çok sular aktı. Bugün o günlerden daha ağır ekonomik kriz olmasına rağmen, pahalılık, işsizlik, görülmedik zamlar yine halkımıza dayatılmasına

rağmen, faşist baskılar, cinayetler alabildiğine azgınlaşmasına rağmen 1978 Türkiye'si 1971 yılları Türkiye'sinden çok farklıdır. Çünkü işçi sınıfının sermayeye, parababalarına karşı sınıf savaşımı gelişip keskinleşmiştir. Demokrasi mücadelesi bütün halk tabakalarını içine alıp büyük boyutlara ulaşmıştır. Egemen gerici, faşist güçler istedikleri kadar bu kez açık faşizme geçme yolları arasınlar, artık halkımız buna izin vermeyecektir. Bu uğurda mücadeleden bir an bile geri durmayacaktır.

Evet, FAŞİZME GEÇİT YOK.

KİTAPLIĞIMIZDAN

nonka'nın aşkı

İVAYLO PETROV

Bulgaristan'ın Dobruca köyünde geçiyor bu ayki romanımızın öyküsü. Devrim gerçekleştirileli ancak sekiz yıl geçmiş, bu süre, yeni toplumun kuruluşu için çok kısa olması nedeniyle; eski alışkanlıkların giderilmesine, yetmemiştir. Romanda kişilerin sosyalist toplumdaki insan ilişkilerine ve asıl olan sosyalist üretim ilişkilerine uymasındaki bazı zorluklar yansıtılmıştır. Kapitalist ve feodal bir ülke insanının çarpıklıklarının düzeltilmesindeki zorluklar, küçük bir kesitte, bir köyde sergilenmiştir.

Köylülere ait domuzların birlikte bakıldığı yer olan 'ferma'da çalışan güzel, çalışkan Nonka ile yine köyün brigadasında (koopera-tife bağlı çalışma grupları) çalışan Petir, birbirlerini severler. Bu sevgi evlilikle sonuçlanır. Buraya kadar herşey iyi gider. Neşeli, hayat dolu Nonka'nın mutluluğu, kocasının ona fermada çalışmasına izin vermemesi üzerine yarıda kesilir. Onun için evi, ailesi kadar değerli olan işinden ayrılmamakta direnir. Çünkü, işinin ona, onun işine ihtiyacı olduğunu bilmektedir. Üstelik tam domuzların doğuracağı sırada ayrılmak, düşünmesi bile kötüdür onun için. Ama kaynanası ve kocası üstün gelirler. İşinden ayrılırlar. Nonka yine yılmaz, sa-vaşkandır, yüreğinin acısını içine gömer, yaratıcı, çalışkan ve güler yüzlü olmaya çalışır. Ta ki, bu kez de doğuramamanın tek suçlusu

kendi görülüp, bu yüzden horlanana ve aşağılanana dek.

Toplum değişmiştir ve buna ayak uyduramayanlar, eski köhne anlayışlarını sürdür-enler, hem kendileri acı çekmekte hem de başkalarına acı çektirmektedirler.

Oysa öğrenecektir bu insanlar da, birlikte üretmenin tadını, gereksiz kıskançlıklarını yok etmeyi, herkes için verilen emeğe, üretimin verimini artıranlara saygıyı. Sadece biraz daha zaman gereklidir. Ve hiç bir şey, bu toplumu geriye götürmeyecektir. Sadece sekiz yıl her şeyi birdenbire değiştirmeye yetme-miştir, o kadar.

Hamilelere pratik bilgiler

1) Hamileler ilaç kullanabilir mi?

Hamileliğin ilk 4 ayında hiç bir ilaç kullanmamakta yarar vardır. Aspirin bile ancak 4-5 aydan sonra rahatlıkla kullanılabilir.

2) Hamileler içki kullanabilir mi?

Kullanmasında zarar vardır, fakat eğer biraz alışkanlığı varsa, nadiren çok az miktarda kullanılmasında zarar olmayabilir.

3) Hamileler sigara kullanabilir mi?

Sigara, çocuğun beyininin gelişmesinde çok zararlıdır. Ayrıca düşüklere yol açar. 7 aylık doğumların birçoğunun nedeni fazla sigara içmektir. Bu yüzden anne sigaraya alışık olsa bile mümkün olduğu kadar az içmeli, günde 5-7 sigarayı aşmamalıdır.

4) Suçiçeği hamilelere zararlı mıdır?

Evet, çocuğun anormal olmasına neden olur. O yüzden suçiçeği olan bir kişiyle temas etmiş olan hamile kadın, hemen doktora başvurmalıdır.

5) Yere düşen veya sert bir şeye çarpan kadın ne yapmalıdır?

Çocuk ana karnında iyi korunduğu için, genellikle çocuğa zarar gelmez. Ama yapılacak en akıllıca iş, doktora başvurup çocuğun kalp atışlarını ve gebeliğin gelişimini kontrol ettirmelidir.

6) Karın ağrısı, baş ağrısı, bacaklarda şişme gibi şikâyetler önemli midir?

Evet, bütün bunlar anne bünvesinin, çocuğun gelişimine ve hamilelik sürecine uyum göstermediği anlamına gelebilir. Doktor kontrolü şarttır.

7) Nerede doğum yapmalıdır?

İlk doğumların tam teşekküllü bir kadın-doğum kliniğinde yapılması gereklidir. Fakat 2-3 kez normal doğum yapan bir kadının temiz şartlarda ebe ile evde doğum yapmaları mümkündür.

8) Hamilelerin ilk 5 ayda 10 kilo alması normal midir?

Hayır, değildir. Annenin tüm hamileliği boyunca 10-12 kilodan fazla almaması gerekir. Eğer alıyorsa doktor kontrolünde bulunmalıdır.

gül düşün

ayda 500 lira ile nasıl geçinebilirsiniz?

Ayda 500 lira ile ev idare etmenin yolunu biliyor musunuz? Bilmiyorsanız işte reçetesi:

— Hergün kuponlu, piyango 4-5 renkli gazete alın. Kuponları kesip yola-yın ve şansınızın bol olması için dua edin.

— Böylece kira derdiniz olmayacak, bir yıllık kiranız ödenecektir.

— Yemeğin eti, kapınıza bedavaya getirilecektir.

— Tencereyi kaynatacak tüp gaz, kuyrukta beklemeden, bedavaya kapınızda olacaktır.

— «Köşeyi dönmek» için kapınızda bir araba sizi bekleyecektir.

— Arabanızın benzini, bedavaya doldurulacaktır.

— Çorabınız ve kürkünüz yine bedavaya gelecektir.

— Adınız veya soyadınız-daki harfler uygun düştükçe kazanacağınız 1.000.-TL ile evin diğer masrafları karşılanacaktır.

Kısacası gül gibi geçinip gideceksiniz. Hele yakında elektrik ve su faturaları piyagosu ile «Gazetemize bakmadan ekmeğinizi almayın» kampanyası da başlarsa bankada para bile biriktirebilirsiniz.

İşte size piyango-kuponlu mutlu bir yaşam.

Kadınlar, analar, bacıları bırakın zamlardan, yokluktan yakınmayı, bırakın mingtongları, yürüyüşleri, kupon kesin bol bol.

ortak açıklama

9-12 Şubat 1978 tarihleri arasında Atina'da yapılan Akdeniz'de Barış, Güvenlik ve İşbirliği Uluslararası Konferansı'na katılan Türkiye'deki İlerici Kadınlar Derneği'nden, Kıbrıs Kadın Örgütleri Federasyonu'ndan ve Yunan Kadınlar Federasyonu'ndan kadın delegeler aşağıdaki açıklamayı yaptılar:

Üç ülke kadınları, çıkarlarının ve özelemlerinin ortak olduğuna ve bugünkü ve gelecek kuşaklara mutlu ve barışçı bir gelecek sağlamak için ortak düşmanları emperyalizme karşı ortak bir savaşım sürdürmeleri gerektiğine inanmaktadırlar.

Emperyalist güçler, bölgedeki egemenlik ve sömürlerini sürdürebilmek için, yıllardır, özünde aynı umut ve istemleri paylaşan bu ülke halklarını birbirine düşürmek amacıyla her türlü oyun ve kışkırtmaya başvurmuşlardır. Ülkelerdeki gerici güçler emperyalistlerin bu amaçlarına hizmet etmiştir. Bu kin ve gerginlik havası kadınlar için pek çok elem ve acı kaynağı olmuştur.

Bizler, Kıbrıs sorununun adil ve barışçı bir çözüme ulaştırılmasının, Türkiye ile Yunanistan arasında iyi dostluk ve komşuluk ilişkilerinin geliştirilmesinin gerek Akdeniz'de, gerekse tüm dünyada barışın sağlanmasında ileri bir adım olacağına ve bu konuda kadınlara büyük sorumluluk ve görevler düştüğüne inanıyoruz.

Bu nedenle, aşağıdaki hedefler için savaşım vereceğimizi belirtiriz:

- Kıbrıs, asker ve silahlardan arınmış, bağımsız, bağlantısız, egemen toprak bütünlüğüne saygı gösterilen ve üstünde Türk ve Rum Kıbrıslıların kardeşçe ve barış içinde yaşadığı bir devlet olmalıdır. Bütün yabancı üs ve askerlerden arındırılmalıdır. Kıbrıs sorununun çözümü Birleşmiş Milletler'in Kıb-

ris'la ilgili kararları temeli üstünde bulunmalıdır. BM gözetimi altında Kıbrıs konusunda uluslararası bir konferans toplanmasını destekliyoruz. Acil bir sorun olan göçmenler meselesine öncelik verilmelidir.

- Türkiye ile Yunanistan arasındaki tüm sorunlar her iki ülke halklarının çıkarları doğrultusunda, Helsinki Son Senedi'ne uygun olarak barışçı yollardan çözümlenmelidir.

Hangi yolla olursa olsun şovenist önyargıların beslenmesi, halklar arasında dostluk ve işbirliğinin gelişmesine zararlı olduğu gibi, bir soğuk savaş ortamının yaratılmasına yol açmaktadır. Biz, Kıbrıs, Türkiye ve Yunanistan kadınları, kadınların birbirini daha iyi tanımaları için, kültürel alışveriş, vb. gibi pek çok yollarla örgütlerimiz arasındaki dostça ilişkileri pekiştirmeye çalışacağız.

Savaş kışkırtıcılığına, silahlanmanın hızlandırılmasına, faşizm ve emperyalizme karşı savaşımdaya dayanışma içinde olacağımızı vurgularız. Nötron bombası üretiminin yasaklanması için tüm dünya kadınları ve halklarıyla birlikte savaşacağımızı ilan ederiz.

1979 Uluslararası Çocuk Yılı, çocuklarımızın sorunlarını çözümlenmek ve dayanışma ve işbirliğimizi genişletmek amacıyla ortak eylemler için bize yeni perspektifler sağlayacaktır.

Barış, demokrasi, ulusal bağımsızlık, toplumsal ilerleme ve çocuklarımızın mutluluğu için ortak savaşımımızı güçlendirelim.

ATINA'DA «AKDENİZ'DE BARİŞ - GÜVENLİK VE İŞBİRLİĞİ ULUSLARARASI KONFERANSI» YAPILDI

9 - 12 Şubat 1978 tarihleri arasında yapılan toplantıya Türkiye'den 60 kişilik bir delegasyon katıldı.

8 Şubat akşamı Atina'ya varan delegasyonumuz, gece onurlarına düzenlenen Türk - Yunan Dostluk Gecesi'ne katıldı. Geceye Alman faşizmine karşı yurt savunmasına katılan, iç savaşta Ulusal Direniş ordusunda savaşan ve yıllarca faşist yönetimlerce zindanlarda yatırılan yaşlı partizanların da katılması gecenin anlam ve coşkusunu artırdı.

Konferans, 9 Şubat günü Dünya Barış Konseyi Başkanı Romes Şandra'nın konuşmasıyla açıldı. Açılışta Türkiye delegasyonu adına Barış Derneği başkanı Mahmut Dikerdem de söz aldı.

10 Şubat'ta başlayan komisyon çalışmalarında Türk delegasyonunun Kıbrıs, Ege ve Orta-Doğu sorunlarının çözümü için önerdikleri anti-emperyalist görüşler dünya barışçı ve ilerici güçlerinin görüşleriyle birleşiyordu.

Konferansın bittiği gece yapılan Kültür Şenliğinde Türkiyeli ve Yunanistanlı sanatçıların birlikte sundukları program binlerce kişi tarafından coşkuyla izlendi.

Konferans sonucu alınan kararlar dünya barışı ve bölgemiz için hayati önem taşımaktadır. Akdeniz'in bir barış gölü olması için, nükleer silahlardan arındırılması, Helsinki Nihai Senedi'nin Akdeniz'e uyarlanması, nötron bombası yapımının durdurulması için savaşım verilmesi, ulusal kurtuluş savaşlarının desteklenmesi, dünya barış güçlerinin başarısı olarak selâmlanacaktır.

yaşasın çocuklar yaşasın

KOCA ÇINARIMIZ

— Bizim evin arkasındaki geniş arazi üzerinde kocaman bir çınar vardı. Gövdesi öyle büyüktü ki 7 çocuk elele tutuşsa gövdesini saramazdı. Çınarın altı bizim oyun yerimizdi. Yazın altı geniş bir gölgelik olurdu. Biz de bu serinlikte rahatça oynardık.

— Günün birinde şiş göbekli bir adam çıkageldi. Arsanın sahibiymiş. Çınarın olduğu yerden yol geçireceğini söyledi. Böylece yol kenarındaki arsalar kıymetlenecek, o da bu arsaları satarak zengin olacaktı.

— Çınarın kökünü sökmek için adamlarına çukur kazdırdı. Adamlar 4 gün uğraştı. Arkadaşlarla her akşam kazılan çukuru görmeye gidiyorduk.

Halime gülererek «Onu deviremezler. Çok büyük, üstelik te çok güçlü» diyordu.

Ahmet ise : «Ancak makinelerle onun hakkından gelebilirler.»

— Ertesi gün zincirli bir traktör geldi, zincirli çınarın gövdesine geçirdi ve traktör tüm gücüyle asıldı. Ağaç titredi.

Ben de titriyordum ve ağlıyordum.

— Arsa sahibi yolu yaptırdı. Arsaları parselledi ve sattı.

— Şimdi bu evlerin önünde bir adamlık bahçeler var. Bizler de artık sokakta oynuyoruz.

— Oysa bizim koca çınara dokunmadan, evleri onun etrafına yapıp bizi sokak ortasında bırakmayabilirlerdi.

ÇAĞRI

Sevgili Çocuklar :

Aşağıdaki çağrı 1979 Uluslararası Çocuk Yılı ile ilgili olarak Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu (UDKF)'nin çağrısıdır. Bu çağrıya uyarak yazdıklarınızı, çizdiklerinizi gazetemizin adresine gönderin. Siz de Türkiyeli çocuklar olarak sesinizi tüm dünyada duyurun.

TÜM ÇOCUKLARA

- Ekmek, sağlık, bilgi, mutluluk;
- zulüm, yoksulluk ve kayıtsızlıktan uzak, barış ve güvenlik içinde mutlu bir yaşam hakkı.

- UDKF'nin çocuklar için sürekli olarak savunduğu, özellikle 1979 Uluslararası Çocuk Yılı için savunduğu temel amaçtır.

Çocuklarımızdan, torunlarımızdan, kardeşlerimizden, öğrencilerimizden, yaşadıkları dünyayı nasıl yorumladıklarını, nasıl bir dünyada yaşamayı dilediklerini yazmalarını, çizmelerini isteyelim.

Birakalım çocuklarımız, sorunlarını, özelemlerini dile getsin.

Dünyayı bugünü ve yarınıyla bir kez de çocuklarımızdan dinleyelim, öğrenelim.

12 yaşında
Nezih Tüzel
Orta T

Mutlu Dünya

ilerici kadınlar derneğinden haberler

KOCAELİ ŞUBESİ

KAZLI DERİ İŞVERENİ YASALARI ÇİĞNİYOR.

Köseköy'de bulunan Kazlı Deri fabrikasında işveren yasaları çiğniyerek kadın işçilere asgari ücreti uygulamamaya çalışmaktadır. Aylardır işçileri asgari ücretin altında ücretle çalıştırıp sömürdüğü yetmiyormuş gibi, bugün de işçilerin gereksinmelerine cevap vermeyecek düzeyde tesbit edilen asgari ücreti de uygulama-

arak sömürsünü daha da arttırmayı planlamaktadır.

Bu fabrikada çalışan kadın işçiler kendilerini açlığa mahkûm etmek isteyen işvereni protesto etmek için 10 gündür yemek boykotu yapmaktadırlar.

İlerici Kadınlar Derneği işverenin bu tür uygulamalarını protesto etmekte, kadın işçilerin haklı mücadelelerini desteklemektedir.

BURSA ŞUBESİ

Bursa'da Hürriyet Mahallesi'nde Ana ve Çocuk Sağlığı Merkezi açılması için mahalle halkının da desteklediği bir imza kampanyası açılmıştır.

Namık Kemal Mahallesi'nde de bir üst geçit yapılması için açılan imza kampanyası devam etmektedir.

FATİH ŞUBESİ

Fatih Şubesi Eyüp Temsilciliği İslâmbey cad. No:89 Eyüp adresine taşınmıştır. Çalışmalarına yeni yerlerinde devam eden arkadaşlar okuma-yazma kursu için mahallede bildiri dağıtmışlar ve çevre kadınları ile sohbet toplantısı yapmışlardır.

BASIN TOPLANTISI

İlerici Kadınlar Derneği «Doğum öncesi ve Sonrası İzinlerin Birleştirilmesi ve Uzatılması» konusunda bir kampanya açmıştır. Kampanya bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyurulmuştur. Ve aşağıdaki açıklama yapılmıştır:

«İş Yasası kadın işçilere doğumdan önce 1,5, doğumdan sonra 1,5 ay olmak üzere 3 aylık yasal izin hakkı vermiştir. Ancak kadın işçilerin çoğu doğumdan önceki izin hakkını tam olarak kullanamamaktadır. Derneğimiz konuyu SSK Genel Müdürlüğüne bildirmiş ve gerekli önlemlerin alınmasını talep etmiştir. SSK Genel Müdürlüğünün verdiği yanıtta; 'Doğum öncesi istirahat açılırken esas olarak alınan doğumun olacağı tarihin kesinlikle saptanmasına ilişkin tıp alanında henüz bir sistemin bulunmadığı, ancak muhtemel doğum tarihlerinin saptanmasında bazı tespit ve metodların kullanıldığı ve 10-12 günlük bir yanılmanın söz konusu olabileceği' bildirilmiştir. Fakat uygulamalarda bu süre daha da uzamakta ve anne adayları doğuma kadar çalışmaktadır. Böylece annenin hakkı olan 42 günlük doğum izin hakkı yanmaktadır. Oysa izinler birleştirilmeli ve kullanamadığı izin doğum sonrasına eklenmelidir.

Bunun yanı sıra doğum öncesi ve sonrası izinlerin 6 aya çıkarılması ve anne isterse bir yıllık ücretsiz izin hakkının tanınmasını talep etmekteyiz.»

ŞİŞLİ ŞUBESİ

Pınar Mahallesi Temsilciliği üyeleri, mahalleye su getirmek için 700 imza toplamışlardı. Daha sonra aynı konuda yapılan kahve toplantısında İKD üyeleri «Mahallemizden bir heyet seçilsin ve biz bu kişileri sorumlu bilip onlara bu konudaki sorularımızı soralım» önerisini getirmişlerdir. Ancak bu öneri karşısında çıkarına dokunduğu için tedirgin olan bazı kişiler 8 kişilik bir imza formuyla kaymakamlığa bir dilekçe vermişlerdir. Dilekçede aynen şöyle denmektedir. «Mahallemizde amacının ne olduğu belli olmayan bir dernek açılmıştır. Mahalleye gelen bu kadınlar, mahalle kadınlarını, gençlerini birbirlerine düşürmeye çalışmaktadırlar. Bunların mahallemize sokulmasının önlenmesini aksi takdirde kanlı olayların olacağı, bu derneğin kapatılmasını rica ederiz.»

Ancak bu dilekçenin kadınları etkilemediğini gören bu kişiler bu seferde İKD üyelerinin kocalarına «karılarınızı o derneğe yollamayın biz orasını kapattıracağız» biçiminde baskı yapmaya başlamışlardır. Ancak Pınar Mahallesi İlerici Kadınlar «Gerici güçlerin çeşitli maskeler altında yaptıkları baskılar, saldırılar derneğimizin gelişip güçlenmesini engellemeyecek, bizleri asla yıldırmayacaktır» demektedirler.

İKD Şişli Şubesi'ne bağlı Kuştepe Temsilciliği yerel seçimlerde, bölgedeki çocuk parkı sorununu gündeme getirmiş ve muhtardan konuya ilişkin söz almıştı. Temsilciliğin atılımı ve mahalle halkının desteğiyle geçtiğimiz ay içinde Kuştepeli çocuklar doya doya oynayabilecekleri bir çocuk parkına kavuşmuş oldular.

ÇORUM ŞUBESİ

29.1.1978 Pazar günü İKD Çorum Şubesinde düzenlenen Nazım Hikmet'i Anma toplantısına valilik izin vermedi. Bunun üzerine anma toplantısı aynı tarihte dernek salonunda yapıldı.

İZMİR ŞUBESİ

MAO'ULAR ÇİMENTEPE'Lİ İLERİCI KADINLARIN TOPLANTISINI BASTILAR.

8 Şubat 1978 Çarşamba günü İzmir Şubesi Çimento- pe Temsilciliğinde açılan okuma-yazma kursuna kızılı erkekli bir grup maocu saldırmıştır. Binayı taşıyan, kadınlara saldıran, duvardaki panoları ve afişleri yırtan maocular, ayrıca binanın sahibini de binayı İKD'ye kiraladığı için tehdit etmişler ve binayı bombalayacaklarını söylemişlerdir. O-

lay çevre halkı tarafından şiddetle kınanmıştır. Bu konuda açıklama yapan İKD İzmir Şubesi, okuma-yazma öğrenmeye gelen kadınlara gözünü dönmüş bir şekilde saldıran bu kişilerin kursa katılan kadınlar tarafından kovalandıklarını, ne faşistlerin ne de maocu faşistlerin kendilerini çalışmalarından engelleyemeyeceğini tüm kamu oyuna duyurmuşlardır.

İKD İzmir Şubesi aşağıdaki adrese taşınmıştır. 857 sok. No: 3 Salihağa İşhanı K.4 D.422 Konak.

KARTAL ŞUBESİ

İKD Kartal Şubesinin Beykoz'daki çalışmaları sonucu, Gümüşsuyu Temsilciliği 29.1.1978 günü açıldı. Yörenin tüm sorunlarını dile getiren Gümüşsuyu kadınları bundan böyle İKD çatısı altında örgütlenerek, sorunlarına çözüm getireceklerini belirttiler. Öncelikle mahallelerine yol ve araba getirebilmek için imza kampanyası açtılar. Ayrıca biçki-dikiş ve okuma-yazma kursu verilmesi istendi.

Beykoz TÖB-DER'li öğretmenlerin temsilciliğe kadar gelerek kutlama mesajı vermeleri güne ayrı bir renk kattı.

Temsilci Ayşe Yanık'a ve diğer arkadaşlara çalışmalarında başarılar dileriz.

İKD Kartal Şubesine bağlı Gülsuyu Temsilciliği aşağıdaki adrese taşınmıştır.

Sevtaş sok. No:989 Gülsuyu

Temsilcilikte yeni dönem okuma-yazma kursları 25 Şubat'ta başladı.

Haftada bir gelen çocuk doktoru da çocukları ücretsiz muayene etmektedir.

SAHİBİ: BERİA ONGER, SORUMLU YAZI İŞLERİ MD. BERRİN UYAR. ADRES: BABIALI CAD. TASVİRE HAN. KAT 2 NO: 26 CAĞALOĞLU - İSTANBUL. FİYATI: 300 KURUŞ. ABONE FİYATI: 1 YILLIK: 36 TL. 6 AYLIK: 18 TL. YURT DIŞI: 75 TL. DİZGİ: MET/ER MATBAASI, FİLM: TAB GRAFİK. BASKI: Karaca

Ofset ■ Temel Dağıtım SON BASKI TARİHİ: 1.3.1978

YAZIŞMA ADRESİMİZ KADINLARIN SESİ GAZETESİ BABIALI CAD. TASVİRE HAN KAT:2 NO:26 CAĞALOĞLU - İSTANBUL

Bu sayı 25 bin basıldı.